

Голас Прадзімы

Рыхтуй сані летам, а калёсы зімой — гаворыць народная прымаўка. Так і робіць калектыў Карэліцкага аб'яднання «Сельгастэхніка», які абавязуе ся ў тэрмін і высакаякасна адрамантаваць трактары калгасаў свайго раёна.

Фота Л. ЭЙДЗІНА.

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЯХ З СУАЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

№ 5 (860). Студзень 1965 г.
Цана 2 кап.

НА НОВЫМ ЭТАПЕ

Мінулы год быў для нашай краіны годам велізарных перамог у будаўніцтве матэрыяльна-тэхнічнай базы камунізму. Асабліва пераканаўчых поспехаў дасягнулі прамысловасць, энергетыка, будаўніцтва. Толькі ў 1964 годзе ў СССР было ўведзена ў строй некалькі сот буйных прадпрыемстваў. Гэта важнае пацвярджэнне сілы і магчымасцей планавай сацыялістычнай гаспадаркі. Мы можам з гордасцю сказаць, што ўсе нашы самыя дзёрзкія планы пераўтвараюцца ў жыццё, як правіла, раней намечаных тэрмінаў. Мы ганарымся і тым, што па-ранейшаму ідзём наперадзе і ў асваенні космасу.

Чым жа будзе характэрны для Краіны Саветаў год 1965-ы? На што будзе звернута зараз галоўная ўвага?

Перш за ўсё, максімум увагі росту дабрабыту працоўных. Гэта значыць, што, не збаўляючы тэмпаў развіцця прамысловасці, мы звернем

асабліваю ўвагу на вытворчасць тавараў шырокага ўжытку, прадуктаў харчавання, на іх якасць.

Клапоцічыся аб развіцці сельскай гаспадаркі, Камуністычная партыя і Саветскі ўрад вырашылі аказаць у гэтым годзе калгасам і саўгасам вялікую і дзейсную дапамогу. Асабліва ўвага звяртаецца на механізацыю сельскай гаспадаркі і капітальнае будаўніцтва на сяле.

Конкрэтна гэта выглядае так. Сёлета сельская гаспадарка краіны атрымае 240 тысяч трактараў новых марак і 80 тысяч зернеўборачных камбайнаў, амаль на паўтара мільярда рублёў іншых машын. Характэрна і павышаная ўвага да хіміі. Калі ў 1964 годзе калгасы і саўгасы краіны атрымалі мінеральных угнаенняў на 5 мільёнаў тон больш, чым у 1963-м, дык цяпер іх выпуск узрасце на 8 мільёнаў тон.

Гэты год будзе адзначаны не

толькі простым ростам вытворчасці мінеральных угнаенняў, але і паляпшэннем іх якасці, асартыменту. Хімія дасць нашым палям шмат грануляваных тукаў, мацывіны, двайнога суперфасфату, амафорсу, вадкіх азотных угнаенняў, вытворчасць якіх ужо асвоена на дзесятках буйнейшых камбінатаў краіны.

Буйны ўклад ва ўсенародную справу зробіць і беларускія хімікі з Салігорска. Яны асвоілі

флатацыю калійных соляў, спыніўшы пастаўку калгасам і саўгасам сырых угнаенняў, рыхтуюць да ўводу ў строй новыя магутнасці.

Думаючы аб умацаванні эканомікі сельскай гаспадаркі, дзяржава рэзка павялічыла і асігнаванні на патрэбы будаўніцтва на сяле. На 5,7 мільярда рублёў (на 18 працэнтаў больш мінулагадняга) узрасце асігнаванні на гэтыя мэты. Акрамя таго, дзяржава дае калгасам доўгатэрміновую пазыку і для капітальнага будаўніцтва на суму ў 1,5 мільярда рублёў. Вырашана таксама рэзка павялічыць тэмпы меліярацыі пераўвільготненых зямель, асабліва ў Беларусі, толькі за

год павялічыць пастаўкі калгасам і саўгасам хімічных прэпаратаў для абароны раслін ад шкоднікаў. У цэлым жа асігнаванні на патрэбы сельскай гаспадаркі ў гэтым годзе складуць 12,4 мільярда рублёў.

Клопаты дзяржавы аб уздыме ўзроўню жыцця сельскіх працаўнікоў відаць і з такіх канкрэтных мерапрыемстваў, намечаных на бягучы год, як прызначэнні пенсій калгаснікам, павышэнні зароботнай платы сельскім працаўнікам культуры і г. д.

Вось толькі некаторыя, галоўныя мерапрыемствы, якія будуць ажыццёўлены на сяле ў бягучым годзе.

Вот что получит сельское хозяйство СССР в 1965 году

Песня

Застаецца ў сэрцы

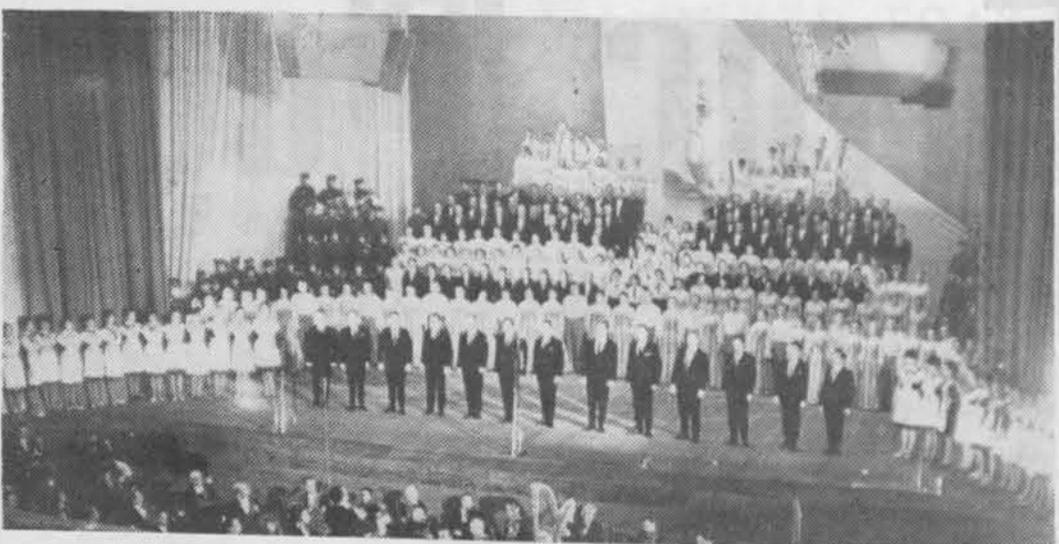
Новы, 1965 год для нас, беларусаў, пачаўся вялікай і яркай падзеяй — Дэкадай рускага мастацтва ў БССР. Так, гэта была цудоўная дэманстрацыя брацкага аднання. Сэрцам да сэрца прытуліліся нашы народы, якія прайшлі побач па жыцці, цяжкім і суровым, загартавалі сваю волю ў барацьбе за агульную справу.

Колькі добрага зрабіў рускі народ для ўсіх народаў нашай неабсяжнай Радзімы! З ім беларусы заўсёды і ва ўсім былі разам, у адным строі з даўніх год і да цяперашніх слаўных перамог.

Дэкаду рускага мастацтва ў Беларусі з поўным правам можна разглядаць як з'яву, што выходзіць за чыста эстэтычныя рамкі. Налоўненая вялікім грамадскім гучаннем, яна пакінула глыбокі след у сэрцах людскіх. Беларусь сардэчна сустрэла і прымала прадстаўнікоў праслаўленага рускага мастацтва. Усе гэтыя дзесяць святочных дзён мы адчувалі вялікую радасць за росквіт культуры рускага народа, за яго слаўных сыноў і дачок, за іх майстэрства.

Нахай гэта радасць, якая наведла нашу Беларусь ад партызанскай Оршы да белавежскага Камінца, ад старажытнага Полацка да юнага Салігорска, натхняе нашых мастакоў на новыя творчыя справы, поспехі.

Дзеяч мастацтва, будзь ён кампазітарам, паэтам, скульптарам, музыкантам, спеваком, артыстам, наогул таленавітым чалавекам, —

Фінал заключнага канцэрта Дэкады рускага мастацтва ў Беларускай ССР.

сын народа. І таму свой талент ён прысвячае служэнню народу ў імя яго шчасця.

У дні Дэкады рускага мастацтва ў Беларусі абстаноўка поўнага ўзаемаразумення павяла на сустрэчах Ціхана Хрэнікава з аўтазаводцамі, Георгія Свірыдава са студэнтамі, Івана Пятрова з працоўнымі Баранавіч, Яўгенія Жаркоўскага з працаўнікамі ў Гродзенскім раёне, Сяргея Марцінсана з рабочымі, інжынерамі і тэхнікамі Скідзельскага цукровага камбіната, Вольгі Варанец з воінамі Савецкай Арміі...

Такія задушэўных сустрэч дзеячоў мастацтва Расіі з працаўнікамі Беларусі не злічыць.

Не раз такую ж шчырую гасцінасць, сардэчныя клопаты адчувалі і мы, дзеячы літ-

ратуры і мастацтва Савецкай Беларусі. Летам мінулага года ў складзе пісьменніцкай дэлегацыі мне давялося наведаць многія гарады Расійскай Федэрацыі. Усюды нас радасна сустрэкалі рускія людзі. Усюды мы адчувалі любоў Расіі да нашай Беларусі. Усюды рускі чалавек праяўляе жывую цікавасць да нашага культурнага жыцця, нашых працоўных спраў.

Многа разоў у час паездкі па РСФСР мы адчувалі горадасць рускіх людзей за дасягненні беларусаў, за нашы выдатныя трактары, гіганты-самазвалы, унікальныя станкі, за нашы раманы і вершы, песні і танцы.

Дэкада рускага мастацтва ў Беларусі застаецца ў сэрцы беларусаў.

Павел КАВАЛЁУ,
пісьменнік.

БАБРУЙСК

Тут здадзена ў эксплуатацыю першая чарга гарбарнага камбіната аднаго з буйнейшых у краіне прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці. Магутнасць першай чаргі прадпрыемства—250 мільёнаў квадратных дэцыметраў хрому ў год. Камбінат штогод забяспечыць выпуск каля дваццаці мільёнаў пар абутку.

БАРАНАВІЧЫ

У Баранавіцкім тэхнікуме лёгкай прамысловасці адбыўся чарговы выпуск спецыялістаў. 53 юнакі і дзяўчыны атрымалі дыпламы тэхнікаў-тэхнолагаў і тэхнікаў-механікаў. Большасць з іх накіравана на работу на Баранавіцкі баваўняны камбінат.

СВЕТЛАГОРСК

Дзяржаўная камісія падпісала акт аб здачы ў эксплуатацыю светлагорскага масласырзавада. Ужо ў гэтым годзе завод дасць больш 150 тон сыру. Прадпрыемства будзе выпрацоўваць таксама сметанковае масла і вырабы цэльнамалочнай прадукцыі. Увесь працэс перапрацоўкі малака механізаваны, шырока прыменена аўтаматыка. З асваеннем усіх вытворчых магутнасцей завод будзе выдаваць у змену да паўтары тоны сыроў, 2,5 тоны сметанковага масла і каля 20 тон цэльнамалочнай прадукцыі.

ГРОДНА

У палацы культуры калгаса «Расія» адбылося выязное пасяджэнне раённай камісіі па прызначэнню пенсій членам калгасаў. Глядзельную залу запоўнілі ветэраны арцельнай вытворчасці, тыя, хто прымаў актыўны ўдзел у арганізацыі калгаса і далейшым яго развіцці, іх сыны і ўнукі. Пенсіі па старасці атрымалі каля ста чалавек.

МАГІЛЁУ

Завод жалезабетонных вырабаў будуюцца ў раённым цэнтры Горкі. Першая чарга прадпрыемства ўступіць у строй к вясне. Гэта дазволіць ужо ў бягучым годзе даць калгасным будоўлям Горацкага, Шклоўскага і Мсці-

слаўскага раёнаў 4 тысячы кубаметраў пліт, перакрыццяў, керамзіта-бетонных панеляў, жалезабетонных калон і іншых вырабаў. Вядзецца падрыхтоўка да вырабу таннага ўцяпляльніка—аглапарыту.

Прыступіла да будаўніцтва завода зборнага жалезабетону і Слаўгарадская міжквалгасная арганізацыя. Новае прадпрыемства разлічана на выпуск 11,6 тысячы кубаметраў вырабаў у год.

БАРЫСАУ

Завод пластмас яшчэ будуюцца. Ён увайдзе ў строй у канцы 1965 года. Але адзін з пралётаў новага завода ўжо здадзены ў эксплуатацыю датэрмінова. Тут размясціліся рамонтна-механічны і прэсавы ўчасткі прадпрыемства хіміі. Устаноўлены станкі, прэсы. Пачаўся выраб нестандартнага абсталявання і аснасткі. Асвойваецца выпуск калектараў на пластмасавай аснове.

АЛМА-АТА

Эксперыментатары Казахскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Кірава атрымалі штучныя нейтроны са шчыльнасцю пучка парадку 10 у сёмай ступені—10 у восьмай ступені нейтронаў у секунду. Для гэтага імі выкарыстан імпульсны моцнатокавы лінейны паскаральнік электронаў. Вучоныя Казахстана ўжо выканалі буйны аб'ём даследаванняў. У выніку вывучэння прасторавага размеркавання выпраменьванняў ім удалося выкарыстаць паскаральнік для эфектыўнай барацьбы са злаякаснымі пухлінамі ўнутраных органаў чалавека.

НАРВА

Першую тэхнічную дакументацыю на збудаванне галоўнага корпуса атрымалі будаўнікі Новапрыбалтыйскай ДРЭС. Агульная магутнасць новай ДРЭС разлічана на 2 мільёны 400 тысяч кілават. Да 50-годдзя Вялікага Кастрычніка паўночны захад краіны атрымае дадатковую электраэнергію самай буйной у свеце цеплаэлектрастанцыі на сланцавым паліве.

Смерць Уінстана Чэрчыля

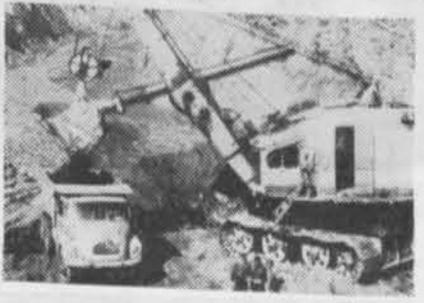
У Лондане ва ўзросце 90 год памёр вядомы дзяржаўны дзеяч Англіі Уінстан Чэрчыль.

Старшыня Савета Міністраў ССР А. М. Касыгін накіраваў прэм'ер-міністра Вялікабрытаніі Г. Вільсану тэлеграму, у якой выказаў спачуванне Савецкага ўрада і сваё асабіста з выпадку смерці вядомага дзяржаўнага дзеяча Вялікабрытаніі сэра Уінстана Чэрчыля. У тэлеграме гаворыцца, што ў Савец-

кім Саюзе памятаюць аб нястомнай дзейнасці Чэрчыля ў гады вайны супраць гітлераўскай Германіі і падзяляюць гора брытанскага народа ў сувязі з гэтай стратай. А. М. Касыгін накіраваў таксама тэлеграму спачування жонцы Уінстана Чэрчыля — пані Клеменціне Чэрчыль.

Пратэст юрыстаў

ПАРЫЖ. Намер бонскіх улад спыніць з мая 1965 года судовое праследаванне нацысцкіх ваенных злачынцаў выклікала тут пратэст юрыдычнай камісіі кансультацыйнай асамблеі еўрапейскага савета, якая аднадушна асудзіла гэты крок ФРГ. Камісія выступіла за скліканне камітэта міністраў краін — членаў еўрапейскага савета (у яго ўваходзяць 17 капіталістычных краін) і заклікала камітэт паставіць гэта пытанне на разгляд Генеральнай Асамблеі ААН.

Дэмакратычная Рэспубліка В'етнам. На апатытавых распрацоўках у Лао Кая выкарыстоўваецца тэхніка, атрыманая з сацыялістычных краін.

Пратэст народаў Азіі і Афрыкі

КАІР. Арганізацыя салідарнасці народаў Азіі і Афрыкі рашуча асуджае англійскае ваеннае пранікненне ў Малайзію і заклікае да неадкладнага вываду з гэтай тэрыторыі англійскіх войск, гаворыцца ў камюніке, апублікаваным пастаянным сакратарыятам гэтай арганізацыі ў Каіры.

Супраць «бруднай вайны»

НЬЮ-ІОРК. Амерыканская маладзёжная арганізацыя «Студэнты за дэмакратычнае грамадства» заклікала арганізаваць 17 красавіка паход на Вашынгтон у падтрымку патрабавання вываду амерыканскіх войск з Паўднёвага В'етнама. Гэта рашэнне было прынята на пасяджэнні нацыянальнага савета арганізацыі, у рабоце якога ўдзельнічала больш 300 дэлегатаў з усіх раёнаў краіны.

Калектыў Гомельскага аблміжквалгас праекта праводзіць вялікую работу па праектаванню жылых і вытворчых комплексаў. Па праектах архітэктараў у калгасах і саўгасах вобласці будуюцца дзесяткі новых сёл і вытворчых зон. Толькі за першы квартал 1965 года праекціроўшчыні і архітэктары закончаць праектна-планіровачныя работы па складанню схем планіроўкі населеных пунктаў 28 калгасаў Жыткавіцкага, Рагачоўскага і Мазырскага раёнаў. НА ЗДЫМКУ: архітэктар В. КАРАМЫШАВА (злева), тэхнік-планіроўшчык Г. ГІЗУНОВА і старшы інжынер-планіроўшчык Г. САВЕНКАУ абмяркоўваюць праект населенага пункта калгаса імя Кірава.

БЫЦЬ

беларускай нафце

Надаўна да ліку нафтаносных раёнаў свету далучылася і наша Беларусь. Два фантазны высакаякаснай нафты, якія пачалі дзейнічаць у горада Рэчыцы, даюць 500—600 тон у суткі — цэлы эшалон нафты. Пакуль гэта толькі пошукавыя шчыліны. Папярэднія даследаванні паказалі, што магутнасць нафтагазавыячальных пластоў вельмі значная. Эксплуатаваць іх можна доўга.

Рэчыцкая нафта атрымана з дэвонскіх адкладанняў з глыбіні каля двух кіламетраў. Залежы тут вагаваюць слаёны пірог: нафтаносныя гарызонты чаргуюцца з пластамі соляў. На сваіх паказчыках новая нафта бліжэй за ўсё да слаўтай бакінскай. Для яе характэрна вялікая колькасць (да 35 працэнтаў) каштоўных

бензінавых фракцый. Тут створана шмат спадарожных газаў, якія могуць служыць добрай сыравінай для хімічнай прамысловасці.

Усё гэта дае падставы адзіваць перспектывы прамысловага выкарыстання толькі аднаго Рэчыцкага месцанараджэння вельмі высока. Прамысловая нафта, як паказваюць геалагічныя матэрыялы, можа быць атрымана таксама і на іншых нафтавых структурах. А яны займаюць значную плошчу ў паўднёвай частцы Беларусі — у так званай Прыпяцкай упадзіне.

Першыя няўдачы, як зараз высветлілася, былі, у прыватнасці, звязаны з тым, што гліністы раэтвор, які выкарыстоўваецца ў буравой тэхніцы,

пры сутыкненні з пластамі соляў пераўтвараўся. Ён рабіўся больш шчыльным, вязкім і таму закупорваў нафтавыя пласты — нафта не магла прабіцца ў шчыліны, і яны не давалі фантазу.

Раскрыццё гэтай з'явы і распрацоўка метадаў барацьбы з ёй маюць прыкладнае значэнне не толькі для Беларусі. Бо і ў многіх раёнах Украіны, Казахстана, Прыбалтыкі і Расійскай Федэрацыі (там, дзе ёсць магутныя соляныя адкладанні) пры бурэнні часта бывала так, што прыкметы нафтагазаноснасці ёсць, але шчыліны не фантавалі. Магчыма, што гэта якаясьці тлумачыцца «глінізацыяй пластоў». На нашу думку, Брэсцкая, Аршанская—Полацка-Віцебская ўпадзіны таксама вельмі перспектыўныя ў нафтагазавых адносінах.

Атрыманне прамысловых залежаў нафты ў паўднёвай частцы БССР — вынік пацвярджэння папярэдніх прагнозаў вучоных і ажыццяўлення рэкамендацый нарад, праведзеных у Акадэміі навук Беларусі, пачынаючы з 1959 года.

Прыпяцкая упадзіна Беларусі па сваіх патэнцыяльных рэсурсах — буйная нафтагазаносная вобласць з цэлым радам нафтавых і газавых месцанараджэнняў, прамысловыя запасы якіх трэба ў максімальна кароткі тэрмін разведць і прыцягнуць да практычнага выкарыстання ў народнай гаспадарцы краіны.

Адкрыццё новых нафтавых залежаў, відавочна, прывядзе да перабудовы эканомікі не толькі ў межах Беларусі і прыбалтыйскіх рэспублік, але і ў цэнтральных раёнах Расійскай Федэрацыі, дзе паліўна-энергетычны баланс напружаны. Беларуская нафта і газ у бліжэйшыя гады могуць быць выкарыстаны з большым эфектам для розных мэт, у тым ліку на цеплавых станцыях і нафтаперапрацоўчых заводах, якія ўжо створаны або будуцца ў гэтых раёнах. Гэта дазволіць эканоміць велізарныя грашовыя сродкі, якія затрачваюцца цяпер на перавозку паліва і іншых відаў гаручага з аддаленых раёнаў, вызваліць чыгуначны транспарт для іншых мэт. Недалёка той час, калі нафта з раёнаў Беларусі пацячэ па нафтаправодах і зойме важнае месца ў хіміі і энергетыцы.

Акадэмік АН БССР
Г. БАГАМОЛАУ,
акадэмік АН БССР
К. ЛУКАШАУ,
прафесар Н. БУЯЛАУ.

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

«НА НОВЫМ ЭТАПЕ» — так называецца перадовая статья номера. Прошлый год был для нашей страны годом больших успехов в строительстве материально-технической базы коммунизма. Максимум внимания в 1965 году будет уделено росту благосостояния трудящихся. Это значит, что, не сбавляя темпов развития промышленности, мы обратим особое внимание на производство товаров широкого потребления, на их качество. Большая помощь будет оказана колхозам и совхозам. Сельское хозяйство получит в этом году 240 тысяч тракторов и 80 тысяч комбайнов, на полтора миллиарда рублей других машин. Химия даст полям тысячи тонн минеральных удобрений. Резко увеличатся вклады в сельское строительство. В целом ассигнования на нужды сельского хозяйства в этом году составят 12,4 миллиарда рублей.

«ПОДЗВІГ, НАРОДЖАНЫ У МІРНЫМ НЕБЕ». Этот подвиг был совершен в ненастное январское утро 1954 года экипажем пассажирского самолета «ЛИ-2». В жестокой схватке с бандитами, пытавшимися во время полета заставить пилотов переменить курс самолета и перелететь через государственную границу СССР, советские летчики вышли победителями. Бандиты были обезврежены. В этой схватке экипаж потерял своего товарища — бортмеханика Тимофея Ромашкина, который первым бросился на вооруженных злоумышленников и принял на себя первые пули. Мужественному патриоту посмертно присвоено звание Героя Советского Союза. Белорусы свято чтут память своего земляка.

С глубоким волнением описывает заслуженный артист БССР М. Шуманский встречу со своей бывшей одноклассницей Ульяной Феоктистовой Кришталевиц [«СУСТРЭЧА У МІЁРАХ»]. Когда-то при панской Польше Ульяна, дочь безземельного крестьянина, не сумела даже окончить школу: родители отдали её за няньки. Советская власть открыла перед девушкой широкую дорогу в жизнь. Сейчас Ульяна Феоктистова — председатель Миорского исполкома, она депутат Верховного Совета БССР, член Президиума Верховного Совета БССР.

«ЛЮДЗІ І ЗЯМЛЯ» — это рассказ о сегодняшнем дне колхозной Гродненщины, о ее трудолюбивых людях и их славных делах. Богатые урожаи зреют на осушенных землях. Верными помощниками людей стали машины. С каждым годом все лучше и зажиточнее живут колхозники.

О возвращении Антона Игнатевича Коршуна в родные Смольники на Брестчине рассказывает очерк «ВЯРТАННЕ». Трогательной и волнующей была встреча реэмигранта с женой, детьми, внуками. До поздней ночи не умолкала беседа в доме Коршунов. Односельчане расспрашивали земляка о его жизни, рассказывали смольнянские новости, желали счастья на родной земле.

Портрет предателя Владимира Седуры-Глубинного дается в статье «ВОУК БЛЫТАЕ СЛЯДЫ». Печатаются в националистических листках, Седура утверждает, что он «всегда был независимым» и во время оккупации «лютой ненавистью ненавидел фашистов». Факты говорят обратное. Редактируя в то время фашистскую «Белорусскую газету», он слал дивирамбы «новому порядку» в Белоруссии, призывал население верно служить оккупентам.

ПОДЗВІГ, НАРОДЖАНЫ У МІРНЫМ НЕБЕ

Кожны подзвіг велічны па-свойму. Беларус Цімафей Рамашкін, армянін Эдзік Бахшыян, рускі Анатоль Шавалёў, малдаванін Уладзімір Байдзекі. Імёны гэтых пілотаў грамадзянскай авіяцыі ведае ўся краіна. Яны да канца выканалі перад Радзімай у цяжкую хвіліну жыцця свой абавязак.

...Пахмурная студзенская раніца 1954 года. Адзін з аэрапортаў прыбалтыйскіх рэспублік. Рыхтуецца да вылету «ЛИ-2». Звычайны рэйс, кароткі маршрут. Экіпаж самалёта займае свае месцы: камандзір карабля Іван Гаранін, бортрадист Уладзімір Гладкоў, бортмеханік Цімафей Рамашкін, другі пілот Анатоль Калінічаў.

Рамашкін далажыў камандзіру карабля, што ўсе пасажыры на сваіх месцах і да палёту гатовы. Запушчан левы, потым правы маторы.

Усё ішло нармальна. І раптам у дзвярах кабіны пілота з'явіліся двое — жанчына і мужчына. За спіной пілотаў раздалася рэзкае «Рукі ўгору!» Адварнуўшыся, Гаранін і Калінічаў убачылі дулы пісталетаў. У гэта ж імгненне жанчына перарвала сувязь самалёта з зямлёй. Экіпажу яшчэ не верылася, што ўсё гэта сур'ёзна.

— Кіньце жарты, мы не з жахлівых! — сказаў Рамашкін. Але «пасажыры» не жартавалі.

— Рукі ўгору, інакш будзем страляць! — паўтарыў бандыт.

Побач была граніца, зусім побач. Дастаткова павярнуць машыну трохі налева...

«Пасажырка» камандуе Гладкоў закладзе рукі за спіну і звязвае іх. Рамашкін крыху воддаць зорка сочыць за ўсім. Восем жанчына перадала пісталет свайму памочніку і павярнулася бокам да Рамашкіна. Была нейкая доля мінуты, калі аб ім забылі. Секунда, другая... І бортмеханік штурхае

жанчыну да яе напарніка. Не ўтрымаўшыся, на нагах, тая адлятае на грудзі бандыта. Рамашкін кідаецца на ўзброенага ворага. Але жанчына у гэты ж момант падае на падлогу, каб не перашкаджаць свайму саўдзельніку страляць. Бортмеханік паспеў уцяпіцца ў горла ворага, але адначасова дзве кулі трапілі яму ў грудзі. У схватку ўступіў другі пілот. Ускочыўшы з крэсла, ён выхоплівае ў бандыта адзін з пісталетаў, але той усё ж паспявае пусціць яшчэ адну кулю ў Рамашкіна. Той падае. У апошні момант чацвёртая куля пранізвае грудзі героя...

Далей адбылося наступнае. Гаранін адабраў у бандыта другі пісталет, а Калінічаў нанёс другі ўдар. Вызваліўшы рукі ад вяроўка, паспяшаўся на дапамогу таварышам Гладкоў. Насустрач яму на карачках паўзе жанчына з фінкай у руках. У бандыткі выхопліваюць нож, ёй звязваюць рукі. Ворагі абясшкоджаны.

Цяпер усё звярнулі ўвагу на Рамашкіна. Ён ужо апрытомнеў.

— Ну, як, камандзір, — ледзь чутна спытаў ён, — адолелі?

— Усё ў парадку, Цімоша!

...Самалёт прыземліўся на той жа бетоннай дарожцы, адкуль узяўся 40 мінут назад. Намаганні ўрачоў выратаваць жыццё Цімафея Рамашкіна, былі дарэчнымі.

Цімафею Цярэнцьевічу Рамашкіну пасмертна прысвоена званне Героя Савецкага Саюза. Іван Гаранін, Анатоль Калінічаў і Уладзімір Гладкоў узнагароджаны ардэнамі Чырвонага Сцяга.

П. БЕРАЖКОЎ.

Члены гераічнага экіпажа І. ГАРАНІН (злева) і Ул. ГЛАДКОЎ ля помніка Ц. РАМАШКІНУ ў Мінску.

Фота Ул. ЛУПЕРКІ.

Фашысцкія злачынцы

павінны быць пакараны

У актавай зале Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Ул. І. Леніна адбыўся вечар, прысвечаны 20-й гадавіне вызвалення Савецкай Арміяй Гітлераўскага лагера смерці Асвенцім.

У зале — больш трохсот былых вязняў фашысцкіх канцлагераў Асвенцім, Бухенвальд, Маўтхаўзен, Дахаў і ўдзельнікаў руху Супраціўлення, якія прыбылі ў Мінск з розных месцаў краіны, прадстаўнікі партыйных, камсамольскіх, савецкіх і грамадскіх арганізацый горада, сотні юнакоў і дзяўчат сталіцы.

Вечар адкрыў сакратар ЦК ЛКСМБ А. Н. Ваніці. Ад імя працоўных Мінска гасцей вітае ўдзельнік Вялікай Айчыннай вайны, Герой Савецкага Саюза І. І. Камінскі.

У аднадушна прынятай рэзалюцыі прысутныя гнеўна пратэставалі супраць палітыкі ўрада ФРГ, накіраванай на амнісціраванне фашысцкіх вешацеляў і катаў, супраць стварэння шматбаковых ядзерных сіл НАТО і атамнага ўзброявання Заходняй Германіі.

СУСТРЭЧА У МІЁРАХ

Дзяржаўная акадэмічная харавая капэла БССР, салістам якой я з'яўляюся, пабывала на гастролях у многіх гарадах і сёлах рэспублікі. Але асабліва запомнілася мне паездка ў край блакітных азёр — Міёры.

Мы выступалі ў цудоўным доме культуры. Гледачы з выключнай цеплынёй прымалі кожны нумар нашай праграмы. Асабліва гарача аплаўдзівала жанчына, якая сядзела ў першым радзе.

Пасля канцэрта я звярнуўся да аднаго з гледачоў:

— Хто гэта жанчына?

— Гэта наш старыня выканком Ульяна Феакцістаўна Крыштадэвіч.

У памяці пачалі ўваскрасаць часы трыццацігадовай даўнасці... На наступны дзень я пайшоў у выканком райсавета, каб сустрэцца з гэтай жанчынай.

Увайшоў у кабінет і адразу пазнаў сваю былую аднакласніцу. Убачыўшы мяне, яна ўсклікнула:

— Добры дзень, Міхаіл! Восем дзён сустрэча! Слухала ўчора, як ты спяваў. Хто мог некалі падумаць, што сын рыбака стане заслужаным артыстам рэспублікі.

...У мінулым Ульяна — дачка беззямельнага селяніна Феакціста Каралінскага. Пры буржуазнай Польшчы бацька не ў стане быў даць дзяўчынцы патрэбнай адукацыі. Нястача прывяла да таго, што бацькі забралі Ульяну са школы і аддалі ў нянькі.

Але калі наступіў верасень 1939 года, прыйшла свабода. Ульяна ўступіла ў камсамол,

пачала працягваць вучобу. Аднак тое, аб чым марыла Ульяна і яе сяброўкі, цягнулася не доўга. Пачалася Вялікая Айчынная вайна. Ульяна, як і многія іншыя патрыёткі, пайшла ў партызаны.

Пасля вайны Ульяна Феакцістаўна скончыла партыйную школу. Працавала спачатку намеснікам старшынні Браслаўскага райвыканкома, была старшынёй калгаса. Праца Ульяны Феакцістаўны адзначана ордэнам Леніна. Працаўнікі края блакітных азёр выбралі яе дэпутатам у парламент рэспублікі. Яна член Президиума Вярхоўнага Савета БССР.

Так простая беларуская жанчына ад нянькі вырасла да дзяржаўнага дзеяча свайго рэспублікі.

М. ШУМАНСКІ,
заслужаны артыст БССР.

ЛЮДЗІ І ЗЯМЛЯ

Ля чыгункі Гродна—Парэчча, у густым сасняку, размясцілася вёска Рыбніца. Трохі далей ад яе — Сабалыны, Верхполле, Перасельцы. Яны аб'яднаны ў калгас «Дружба». Усіх угоддзяў тут 2600 гектараў, а ворнай зямлі—338. На кожнага працаздольнага прыходзіцца тут больш за гектар ворнага. Мала, зразумела. Да стварэння калгаса галоўным промыслам для тутэйшых жыхароў былі грыбы і ягады. Некаторыя кошыкі плялі, іншыя венікі рабілі, трэція... І ўсе гэтыя дары лясоў вазілі ў Гродна, на базар.

У калгаснікаў, іх кіраўнікоў цяпер іншыя планы, іншыя справы—даць краіне больш таварнай прадукцыі.

...Са старшыней праўлення арцелі Іванам Лукічам Селязнёвым едем да Верхполля. Іван Лукіч сам за рулём «газіка», на хаду расказвае аб арцельных справах, паказвае змены на палях.

— Вось, бачыце, насып. Зямлю возім на грэбень невялікага ўзгорка. Будзе новая дарога. Злучыць яна Сабалыны з Верхполлем.

— А старая ў запас, ці што? — У зімовую сцюжу па цяперашняй дарозе не заўсёды пройдзе транспарт, нізкае месца снег заносіць. На горцы ж ён не затрымаецца.

Хутка мы апынуліся на ўскраіне Сабалынаў. «Газік» ідзе па тарфяным балоце. Раптам перад нашым позіркам ад-

крыўся канал. Яго праклалі механізатары аб'яднання «Сельгастэхніка». Доўгі ён, глыбокі. У прыроды адваявана яшчэ восемнаццаць гектараў зямлі.

— Цяпер і ў нас «залатое дно» будзе, — тлумачыць Іван Лукіч.—Тут будзем збіраць добрыя ўраджай гародніны і бульбы. Праўда, пакуль асушаная плошча невялікая, але з кожным годам яе будзем павялічваць.

Добрыя! Мне здалася, што добрымі тут лічаць нейкія заніжаныя лічбы. Але хутка пераканаўся ў адваротным. За Сабалынамі на гектары тарфянікаў пасяялі капусту. Ураджай сабралі добры—420 цэнтраў даў гектар. Бяруць стаўку на расшырэнне гэтай культуры. Для дойнага статку лісце капусты—добры сакавіты корм. А гэта якраз тое, што трэба для таннага малака.

Вытворчасцю малака ў калгасе яшчэ не могуць пахваліцца. Але ўсіх радуецца плюсы. Плюс на сто гектараў, плюс вала, плюс на доі ад кожнай каровы. У мінулым годзе калгас датэрмінова выканаў план продажу малака дзяржаве.

У калгасе доўга, што называецца, «прымяраліся». Разводзілі свіней, нічога не атрымалася. На гэтых пясках не вырастціш для іх дастаткова кар-

моў, бульба не асабліва добра родзіць. І авечак шмат не развядзеш, пашы няма, ласы. І вырашылі спецыялізавацца на адкорме буйной рагатай жывёлы. Вырашылі цвёрда, беспаваротна. І вось першыя перамогі. Калгас па вытворчасці мяса ідзе ўвесь час угору.

Паказчыкі па мясу і надалей будуць расці. Для гэтага ствараецца база. Асушаюцца балоты. Гэта асноўная стаўка на лепшае будучае. Балот у калгасе каля 400 гектараў. У бягучым годзе акультурылі сенажаці на 20 гектарах. І калі раней з гектара збіралі 700—800 кілаграмаў сена, дык цяпер у пяць разоў больш. Рост ураджайнасці траў памнажаем на чатырохсотгектарную плошчу, атрымаем велізарную колькасць грубых кармоў. Усе яны пойдучы на адкорм буйной рагатай жывёлы. Значыць рубаж — даць 75 цэнтраў мяса на сто гектараў—не так ужо далёкі для «Дружбы», намячаюць узяць яго праз год.

Цяжкімі па кліматычных умовах былі мінулыя вясны і лета. За два месяцы не выпала ні кроплі дажджу. Але 1964 год па ўсіх паказчыках «Дружба» завяршыла лепш, чым 1963 год. Напрыклад, у 1964 годзе бульбы сабралі на сто тон больш, чым у 1963. Узраслі грашовыя даходы. Павялічыла-

ся аплата працы калгаснікаў: выдалі на працадзень па кілаграму хлеба і грошы.

А зараз у вёсках ідзе барацьба за будучы ўраджай. Пад прапашныя ўнесены на зіму ўгнаенні. Іх вывазка працягваецца і цяпер.

Калгаснікаў арганізавана за беспечылі гароднінай. Дрэнна ў гэтых месцах растуць сады. І праўленне вырашыла з гэтага года завозіць садавіну для продажу калгаснікам з іншых гаспадарак.

Людзі ў «Дружбе» працавітыя. Яны, як гавораць, з нічога ўмеюць зрабіць нешта, на пясчаных землях павялічыць таварнасць палыводства і жывёлагадоўлі. Кожны ў калгасе на сваім участку нясе адказнасць, дабіваецца павелічэння выхаду прадукцыі, палепшэння яе якасці. Зайдзіце, напрыклад, у калгасны гараж. Усе машыны стаяць пад дахам, вычышчаны, змазаны. Усюды персанальная адказнасць за калектыўныя справы.

...Вечарам у населеных пунктах калгаса «Дружба» ярка загараюцца электрычныя агні. Іх святло заўсёды відаць здалёк.

Гэта святло вялікай будучыні калгаса, які выходзіць на шырокую дарогу.

П. СУТКАЛЕНКА.

РЭПЛІКА

Кума хлеб пячэ...

Галоднай куме, кажучы, хлеб на ўме. І што такой куме ні кажу, што ні паказвай, яна пра сваё думае: з чаго б хлеб спячы?

Але ў бебурнацкай «кумы» сабеці спосаб—пячы яго... з хлусні. Робіць яна гэта так: бярэ савецкія газеты, вышуквае ў іх крытычныя матэрыялы, а знайшоўшы іх, націрае рукі.

— Ага, вось ён, мой хлеб надзённы...

26 лістапада 1964 года ў газеце «Правда» быў надрукаваны артыкул беларускага пісьменніка Івана Новіка «Цана беспрыныцповаеці». У артыкуле адкрыта і смела крытыкавалася кіраўніцтва Гродзенскай вобласці за тое, што яно правіла нясмеласць у вырашэнні некаторых пытанняў.

Справа была так.

Мінулым летам у Гродзенскай вобласці з мая і амаль да ліпеня не выпала ніводнага дажджу. Яравыя прыйшліся перасяваць. Пацярпеўшым ад засухі калгасам дзяржава дапамагла насеннем, фуражам і выдала збожжа на аплату працадзён калгаснікам. Само сабой зразумела, што гэтыя гаспадаркі аўтаматычна вызваліліся ад продажу хлеба дзяржаве. Але

кіраўнікі вобласці не рашыліся спыніць парыхтоўкі збожжа. Утварыліся непатрэбныя перавозкі зерня.

Прачытаўшы такі артыкул, кожны добра сумленны чалавек скажа: вядома, нядобра, калі кіраўнікі пабаяліся самі знайсці правільнае рашэнне. Але ж добра і тое, што грамадзкасці даецца права ў інтарэсах народа крытыкаваць памылкі кіраўнікоў.

Але што бебурнацкай куме да гэтага.

— Ага, — узрадавалася яна, — не было дажджоў... Добра. Былі засуха... Яшчэ лепш. Не вырас хлеб...

І бебурнацкі замясілі ў сваёй мюнхенскай газетцы артыкулы... «Голад на Гродзеншчыне» (?)!

Дарэмна радуецца бебурнацкая кума. Кожны, хто цікавіцца нашым жыццём, ведае, што ў 1963 годзе ў нас была засуха па ўсёй краіне. Былі цяжкасці з хлебам, але голаду не было. У 1961 годзе не было дажджоў у некаторых раёнах Беларусі, затое ў астатніх вырас цудоўны ўраджай. Без хлеба не засталася ні адна калгасная гаспадарка. І гэты бачылі многія нашы землякі з-за мяжы, якія мінулым летам пабывалі ў родных вёсках на Гродзеншчыне.

Калі бебурнацкая кума хоць на хвілінку магла б забыць пра «свой хлеб» і паглядзець праўдзе ў вочы, яна б у лепшым выпадку памаўчала. Але яна не можа думаць у іншым напрамку. Галоднай куме—хлеб на ўме.

Фота Г. УСЛАВА.

Л. В.

Вялікую дапамогу ў развядзенні птушкі аказвае калгасам і саўгасам Віцебская інкубатарная станцыя. У гэтым годзе сельскія гаспадаркі атрымаюць адсюль не менш 300 тысяч куранят. Станцыя ўжо адправіла іх звыш 80 тысяч. Добрых паспехаў у вырошчванні куранят дабіваецца аператар цэха інкубцыі камсамолна Ніна ЗУЕВА.

В АГОН міжнароднага поезда. Па калідоры ідзе праваднік. — Набліжаемся да граніцы Савецкага Саюза, — аб'яўляе ён. — Хутка станцыя Брэст.

У купэ было трое. За дарогу пасажыры паспелі пазнаёміцца, і кожны з іх ведаў, хто куды едзе. Двое словы правадніка сустрэлі спакойна—яны ехалі ў Маскву. Трэці, хвалюючыся, пачаў збіраць свае рэчы. Гледзячы, як ён рабіў усё гэта, адзін з суседзяў па купэ заўважыў:

— Хвалюецца, Антон Ігнатавіч? Зразумела, зразумела. Праз столькі год...

Поезд плаўна падыйшоў да платформы перона. У такіх мінуты на вакзалах заўсёды пануе ажыўленне. Толькі Антону Ігнатавічу Коршуну спяшацца не было куды. І хоць да яго родных Смалянік яшчэ добрых дзве сотні кіламетраў, ён лічыць сябе дома.

Маладым, поўным сіл развітваўся Антон Ігнатавіч з роднай Беларуссю, калі ехаў у Аргенціну. Мара ў яго была адна—зарабіць грошы і вярнуцца назад. Але дарога дамоў цягнулася цэлых 34 гады.

Цяпер на гэтым месцы непазнавальным было літаральна ўсё; і новы вакзал, і гмахі гарадскіх будынкаў, што ўзвышаліся навокал, і людзі, якія некуды ішлі, спяшаліся. Яму прыгадаліся трыццатыя гады, калі амаль у кожнай

ВЯРТАННЕ

сялянскай хаце панавала нястача, а рукі, якія так прагна цягнуліся да працы, не было куды прыкласці. А пад вокнамі хадзілі вярбоўшчыкі. Яны прапаювалі паехаць у заморскія краіны, дзе лёгка было, па іх словах, зарабіць грошы.

Параіўся Антон Ігнатавіч са сваёй жонкаю Каралінай і рашыў збірацца ў дарогу. Грошы на паездку пазычалі амаль ва ўсёй вёсцы. Цяжка было развітвацца з бацькоўскаю хатаю, пакідаць жонку, дзяцкі. Але што зробіш...

Мінулае здавалася сном. Цяпер з думак не выходзіла адно — хутчэй на пошту, даць вестку ў Смалянікі: «Еду дамоў, сустракайце. Ваш бацька».

У родныя мясціны людзі вяртаюцца па-рознаму. Адно вяртаюцца з салдат, другія — з далёкіх камандзіровак, вучобы. І чым бліжэй родны дом, тым мацней б'ецца сэрца. Так адчуваў сябе і Антон Ігнатавіч, калі ехаў у таксі з раённага цэнтра Ляхавічы ў сваё Смалянікі.

...Смалянікі стаяць за ўзгоркам. Калі ўзыйдзеш на яго, бачна ўся вёска, як на далоні. Коршун гэта ведаў. На ўзгорку ён папрасіў спыніць машыну.

— Дзе тут школа? — спытаў Антон Ігнатавіч у шафёра.

— А вунь там, справа.

— Па суседзтву са школай сядзіба Вікенція, сына майго. Толькі паспабуй яе знайсці, дамы ўсё новыя. Хіба па гэтай фатаграфіі, якую ён даслаў мне ў Буэнас-Айрэс.

Шафёр паглядзеў на фотаздымак і крануў машыну. Мінуўшы школу, ён спыніўся ля дома, што стаяў непадалёку ад дарогі.

— Здаецца, гэты. І ганак той, і акяніцы падобныя...

А з дома выходзілі ўжо людзі: Вікенцій, яго жонка Соф'я, іх дзеці — Валерык, Віця. Пацалункі, абдымкі, знаёмствы. Тэлеграма з Брэста прыйшла ў вёску свечасова.

— Дзе маці? Як яна? — спытаў Антон Ігнатавіч.

— Бабуля жыве на другім канцы вёскі. Але мы яе папярэдзілі, — наперабой загаварылі ўнукі.

Да дому Караліны Іосіфаўны ішлі ўпяцярхы. А там зноў радасныя ўспаміны і мінуты прыемных сустрэч. Сям'я Коршунаў прымала свайго бацьку і дзеда.

Вестка аб прыездзе Антона Ігнатавіча хутка абляцела вёску. У дом пачалі прыходзіць сваікі, суседзі. На стале з'явіліся пачастункі. Госці ўзімалі чаркі, гаварылі тосты, жадалі свайму новаму аднавяскоўцу добра ды шчасця на зямлі роднай.

Людзі гаварылі аб тым, як вырас саўгас «Ганчароўскі», як узняліся іх заробкі, як жывуць яны цяпер на сваёй зямлі.

Узяў слова і Антон Ігнатавіч.

— Як вы жывяце цяпер, — сказаў ён, — я паважаны аднавяскоўцы, ведаю ўжо сам. Бачыў вашы дамы, бачу, што ў вас на стале, якую вопратку носіце. Усё гэта мяне вельмі кранае... Калі мне давалася ехаць за акіяны, я купіў у дарогу сцізорык, каб было чым хлеб адрэзаць. З ім я і вярнуўся дамоў. Не там, дарагія мае, шчасце, што хтосьці хваліць, а там шчасце, дзе сам яго створыш.

...Доўга ў гэты вечар ў доме Коршунаў не гасла святло. А ранаіца пайшоў снег. Белым, яскравым дываном ахутаў зямлю. Па-свойму прыгожым і чароўна непаўторным зрабіў ён наваколле. У народзе ёсць гаворка, што калі зіма прыходзіць у добрую пару, то і год новы прынясе людзям дабро. Няхай жа, Антон Ігнатавіч, і табе ён прынясе шчасце на роднай зямлі!

Л. СКІБЕНКА.

лось наше знакомство с жизнью и службой ракетчиков. По сторонам длинного коридора — двери классов: химии, физики, радиотехники... В классах десятки замысловатых схем со сложными формулами. Есть классы, тесно уставленные приборами и разрезными макетами хитроумных устройств. Здесь и начинается посвящение в военную тайну номер один, в тайны устройства и управления ракетами. ...Снаряд уносится в бездонную глубину неба. Запуск! В нем сосредоточились высшая математика, электроника, радиотехника, кибернетика, химия, механика, термодинамика, баллистика... А потом из за тысяч километров приходит сообщение, что «цель» поражена. С этого времени они — ракетчики.

Они всегда вместе. Они приехали из разных мест. У них разные увлечения и взгляды. Они спорят, какая гражданская профессия интересней. Но что касается военной...

Они — ракетчики. Сероглазый сержант Лазарь Тахтаманов — чуваш. До армии закончил десять классов. Влекла

его же украинец. Он заядлый футболист. А зимой товарищи видят его с красками и мольбертом. Больше всего любит писать пейзажи. Родился Майстрок в Хмельницкой области. Отца не помнит. Погиб в Карнатах в 1944 году. Воспитывала мать. Владимир из школы ушел в техническое училище, стал электрослесарем-монтажником. После службы собирается поступить в энергетический институт. Самый молодой из друзей — Григор Саргсян. Только год назад закончил одиннадцатый класс с золотой медалью. Григор родился в Армении, неподалеку от Еревана. «Хорошо, если ты станешь садоводом», — говорил ему отец, но юноша выбрал профессию врача. Отслужит в армии и обязательно поступит в медицинский институт — это решено...

Уже больше суток прошло, как мы гостим в «ракетограде». Мы — это фотокорреспондент агентства печати Новости Александр Моклецов и я. Нас кормили сытными завтраками, ужинами и обедами, водили по поселку, показывали, как проходят занятия в учебных классах и у боевых «настоящих» приборов с десятками разноцветных глазков и экранами, на которых при включении бегают голубые змейки импульсов. Мы даже успели посмотреть концерт художественной самодеятельности, но не увидели, как ни старались, главного, что хотелось увидеть, — самих ракет.

Несколько раз мы задавали друг другу один и тот же вопрос: «Когда же?» Но командир подразделения майор Виктор Ездунюв упорно не хотел понять нашего нетерпения. Мы сидели в теплой комнате на втором этаже еще пахнущего краской дома. Майор был нашим гостем.

— Так вот, — просвещал он нас, — один расчет способен пустить ракету, которая мигмом доставит в любую точку земного шара заряд колоссальной мощности. Стратегическая ракета поднимается на высоту в несколько сотен километров и развивает скорость свыше двадцати тысяч километров в час.

— А какие ракеты находятся в вашем ведении? — задал я вопрос, надеясь, что Ездунюв наконец-то поведет нас на стартовую площадку.

Но он был верен себе: — Вы помните, в наших газетах сообщалось о запуске мощных баллистических ракет в район Тихого океана. Точки их падения лишь незначительно отклонились от расчетных. Наши устройства — родные сестры тех самых ракет.

Ездунюв замолчал, подошел к окну и вдруг заговорил о погоде.

— Опять метет. А я больше люблю зимний солнечный день или морозную ночь с лунной и

без ветра. Пора мне. Вас ждет к себе Семухин.

Еще днем нас пригласил к себе старший лейтенант Юрий Семухин. Жена его — танистка.

Мы вышли на улицу. Мокрый снежок тут же таял и холодными каплями заползал за воротник.

— Вы были на фронте? — неожиданно спросил майор.

— Были.

— Скверно, небось, приходилось в такую погоду?

— В любую скверно.

— Это точно. Вообще война — скверная штука.

— А вы воевали?

— Нет, молод был... Между прочим, здесь, в гарнизоне, нет ни одного бывшего фронтовика. Но почти у каждого есть в семье погибшие. У меня отец был тяжело ранен... Скверная штука война.

— Да, не надо ее.

— Вот и стойм у ракет, чтобы ее не было, — сказал Ездунюв и стал прощаться.

ЗА НЕСКОЛЬКО дней до отлета из Москвы нас пригласил Главнокомандующий ракетными войсками стратегического назначения Маршал Советского Союза Н. Крылов. Слова майора: «В гарнизоне нет ни одного фронтовика» невольно заставили вспомнить об этой встрече.

В гарнизоне нет людей с опытом войны. Но его более чем достаточно у военачальников, у тех, кто был с войной на «ты» и руководил победными сражениями. Таков и маршал Крылов. С его именем связана героическая оборона Одессы и Севастополя, он — участник разгрома гитлеровских армий на Волге. Пятая армия, которой он командовал на 3-м Белорусском фронте, первой ступила на территорию врага. На Востоке Пятая армия первой прорвала сильнейший укрепленный район Квантунской армии.

В Пятой армии привелось воевать и автору этих строк. Мы любили своего командира за его выдержку, человечность, опыт. И вот прошло двадцать лет...

Мы говорили о ракетчиках и ракетной технике.

— Вы увидите хороших людей, — сказал маршал, — это уже не простые военные. Около 80 процентов офицеров-ракетчиков — инженеры и техники. А какова подготовка? — А что вы можете сказать о ракетной технике зарубежных армий? — заинтересовался я.

— Мы очень внимательно следим за ней. И нам хорошо известно, в каком она состоянии. Считаю, что существующие у кого бы то ни было системы противоздушной и противоракетной обороны не могут противостоять нашим ракетам. Какой бы сильной ни была оборона, наши ракеты достигнут намеченных целей. У наших ракет совершенные системы управления. Они дей-

ствуют автоматически, независимо от каких-либо наземных установок. Поэтому практически невозможно воздействовать на траекторию их полета с земли.

Следующий мой вопрос заставил маршала улыбнуться. Я сказал:

— Представьте себе такую ситуацию, что завтра в мире установятся отношения полнейшего взаимопонимания между всеми странами, которые исключают опасность войны. Можно будет обойтись без ракетных войск. Что станут тогда делать специалисты, стоящие у этой техники?

— Вопрос для военного человека, признаюсь, необычный, — ответил маршал. — Но все же скажу. Из ракетных войск наша страна получит много высококвалифицированных специалистов народного хозяйства. Причем без особой переподготовки.

— А ракеты?

— Им, я думаю, тоже найдется мирная работа — освоение космоса, например... Но все это, конечно, область желаний. Мы, советские военачальники, должны трезво оценивать обстановку и крепить оборонную мощь страны. Наши ракеты не угрожают миру на земле, а всегда готовы защитить мир от войны.

В КОМНАТЕ царил музыка. Мы же слушали фрагменты из второго концерта Рахманинова, Лунную сонату Бетховена. Исполняла Зина — жена старшего лейтенанта Юрия Семухина. Она закончила музыкальную школу и теперь учит музыку детей.

Нас угощали чаем с вареньем, интересовались столичными новостями. Потом мы просили Зину сыграть еще что-нибудь. Юрий слушал мечтательно, спокойный и внимательный. Таким же мы его видели днем, у приборов. Он — инженер-оператор. Тогда офицер и рассказал нам о недавних учебных стрельбах.

Зина начала играть ноктюрн Шопена. Только начала и вдруг...

Завонил телефон. — Пойдемте, — сказал нам Юрий. — Командир объявил ночные занятия. Сейчас вы их увидите.

Мы едва успевали за ним. Шли по снегу. Триста, четырехсот метров... И вот площадка. На ней несколько солдат. Подошел майор Ездунюв.

— По местам! — командует он. — Ракету к бою!

...Она медленно выезжала из своей «квартиры», лежа, все еще «спящая», походя на длинную цистерну с заостренным концом. Потом ее «разбудили», и она начала вставать. Ветер крутил снег в свете прожектора. Несколько минут — и ракета встала вертикально, во весь свой огромный рост.

Звучат команды. О готовности докладывают знакомые нам голоса Коломийцева и Саргсяна. Еще чьи-то голоса. Несколько минут, но как они напряжены, как быстро все пришло в готовность. И вот уже команда: «Отбой!». Занятия кончились. Ракета не спеша ложится и уплывает назад, в свою «квартиру», уверенная в собственной силе.

После «отбоя» традиционный армейский перекур.

— Ну как? — спрашивает Коломийцев. Рядом с ним Майстрок и Саргсян. На всех черные комбинезоны.

— Что-то близкое к фантастическим фильмам, — отвечает.

Перекур кончился. Гаснут на ходу огоньки сигарет.

Мы идем к близким огням гарнизона. Нас догоняет Семухин:

— Зайдемте ко мне.

— Поздно.

— А ноктюрн? Зина доиграет ноктюрн...

Александр ГАРАДАНКИН, корреспондент АПН.

СТОЯЩИЕ НА СТРАЖЕ

ПОБЛИЗОСТИ нет наезженных дорог. Зеленый воинский пикап долго бежал лесной заснеженной дорогой и, наконец, уперся в решетчатые ворота. Вышел солдат и внимательно проверил пропуск.

Ракетный гарнизон, пожалуй, ничем не отличается от прочих военных городков: каменная казарма, клуб, столовая, жилые дома для семей офицерского состава, учебный корпус. — Это наш университет, — сказал майор Виктор Ездунюв. — Здесь проходит добрая половина нашей службы. С учебного корпуса и нача-

романтика путешествий — устроился в топографическую экспедицию, работал с теодолитом. В армии попал в артиллерию. И решил, что это неплохо. В минувшую войну отец его прошагал с пушкой до Берлина.

Ефрейтор Николай Коломийцев с Украины. До службы в армии закончил среднюю школу и техникум. Работал маневровым диспетчером. Николай очень любит музыку, увлекается тяжелой атлетикой. Планы на будущее — стать инженером железнодорожного транспорта.

Ефрейтор Владимир Май-

“QUIET, EXAMINATION IN PROGRESS!”

Minsk is the city of many thousands of students. They are from different corners of Byelorussia, as well as from abroad. Among them the author of short stories about the students' life A. Nikolauk from the USA, a future journalist, who is studying at the Lenin Byelorussian State University in Minsk.

The cold wind whistling through the night, leaving snowdrifts on every street. The dark and quiet night having already set in and most people have long been in bed and asleep. The streets of Minsk are bare, and only the movement of the naked lime-trees bowing in the wind can be seen and heard. When suddenly a seemingly out-of-place building appears. From the

outside this building seems no different from the other living-quarters on the block, except whereas all the others have long dimmed their lights, this one is completely aglow. Activity can be seen through the open windows. Then everything becomes clear and understandable. This is where students live, and it is now the time of the winter examination session. The hostel seems very strange among its quiet surroundings.

This is a period that students seem to live without sleep and rest. The preceding semester is going to be tested and the last minute cramming has everyone in a bustle. It seems that the days and nights have become shorter than they were not very long ago.

The fatal day is near and everyone knows it. Among themselves, the students are giving

their own exams. For the time being, memories of dances and concerts don't enter their heads, it's a time for study, study and more study. Last minute preparations seem endless.

In the corridors of the University an air of tension and anxiety exists, that didn't prevail earlier. The worried and impatient faces that pass seem to be in another world. On each of the classroom doors hang signs that read, «Quiet, examination in progress!» One by one the students enter the various classrooms with the waiting professors. The silence is broken each time a student leaves the classroom. He is immediately surrounded by the others that question him as to what he was asked and what mark he received, among many others.

At day's end everyone seems a little calmer and less tense.

Discussions are now concerned with the grades that they received and more important, preparations for the next exam. The uneasiness and anxiousness will again be repeated with no less worry and study. Until finally the very welcome end arrives, and the more enjoyable, long-awaited ten day winter holiday begins.

Many of the students will go home to rest, while others, with organized groups will visit other parts of the country. The rest is well appreciated and deserved after the long, hard semester.

At holiday's end, the next strenuous semester will begin. The never-ending training and education preparing Soviet citizens for the future will again begin, until the next examination session!

A. NIKOLAUK.

«РЭЧАНЬКА» ПАДАЕ ГОЛАС...

Днямі я атрымаў пісьмо. Прышло яно з вёскі Збляны ад удзельнікаў вядомага ўсёй Гродзеншчыне Зблянскага хору. Маладыя выканаўцы скла-лі песню пра родны край. Яны просяць пакласці яе на музы-ку.

Пачуццё еднасці з роднай зямлёй, са сваім народам — вось галоўнае, што вызначае сёння рэпертуар нашых сама-дзейных калектываў.

Гродзенскі народны ан-самбль песні і танца «Нёман» у праграму ўключыў вакальна-харэаграфічную кампазіцыю «Свята над Нёманам». Яна рас-казвае пра сённяшні дзень Прынямоння — края хіміі, вы-сокіх урадзяў.

У калгасе «Слава працы»

створан новы выканаўчы ка-лектыў «Рэчанька». У аснову сваёй праграмы ён паклаў на-родную беларускую песню «Ой, рэчанька, рэчанька».

Ансамбль песні і танца імя Агінскага створаны ў Смарго-ні — на радзіме вядомага кампазітара. У праграме смар-гонскіх артыстаў танец «Пала-нез» і песня на музыку папу-лярнага твора. Сморгонь слазі-лася некалі сваімі абаранкамі. «Смаргонскія абаранкі» — так называецца жартоўны та-нец, падрыхтаваны ўдзельніка-мі ансамбля.

А. ШЫДЛОУСКИ,
дырэктар Гродзенскага
абласнога дома народ-
най творчасці.

ЖЫВЫЯ РЫСЫ ПЕСНЯРА

У Маскве, у выдавецтве «Савецкі пісьмен-нік», выйшлі дзве кнігі: «Свет учарашні» старэйшай рускай пісьменніцы Анны Каравасвай і «Талент» дзіцячага пісьменніка Барыса Емяльянава. Першая — кніга ўспамінаў, дру-гая — зборнік апавяданняў. Але ў іх ёсць ста-ронкі, якія пераклікаюцца паміж сабой, да-паўняюць адна другую, уваскрашаюць у на-шай памяці вобраз Янкі Купалы.

Першае знаёмства Каравасвай з Янкам Ку-палам было завочным. Восенню 1915 года ў часопісе «Сучасны свет» яна ўпершыню паз-наёмлілася з артыкулам Максіма Горкага «Аб пісьменніках-самавучках», у якім прыводзіў-ся ў перакладах на рускую мову верш Янкі Купалы «А хто там ідзе?». Гэты верш узру-шыў Каравасвай прастотай, лаканічнасцю, эпіч-насцю. Як адзначае пісьменніца, «у вельмі не-вялікім па аб'ёме вершы Янкі Купалы белару-сы ідуць, каб паказаць свету «сваю крыўду», сваё бяспраўнае, цёмнае і гаротнае жыццё. А чаго яны хочуць, беларусы? «Людзьмі зва-цца». І гэты радок здзіўіў сваёй эпічнай сіл-ласцю. І далей, развіваючы свае думкі аб эпіч-ным, яна піша: «Прывычна ўяўляць сабе ўсё эпічнае неяк шырока, прасторава, велічна. А ў Янкі Купалы найкарацейшая фраза з двух слоў — «людзьмі звацца», але якія гарызонты яна адкрывае, як ясна і плястычна бачны за ёй гэтыя ідучыя наперад беларусы!»

У пачатку 30-х гадоў на адным з літарату-рных сходаў Каравасвай ўпершыню сустрэла-ся і пазнаёмлілася з Янкам Купалам.

З вялікай цікавасцю чытаюцца тыя месцы з успамінаў, дзе ідзе гаворка аб іх сустрэчах на Першым з'ездзе савецкіх пісьменнікаў, аб су-месным знаходжанні восенню 1935 года ў Чэ-

хаславакіі. Беларускі паэт не толькі заха-пляўся веліччай «златай» Прагай, працаздоль-насцю і талентам чэхай і славакаў, але ён быў заклапочаны і тым, што ў гэтай краіне ўжо створана судэты-нямецкая партыя на чале з Генлейне, стаўленікам Гітлера. Купалу трывожыла і тое, што фашысцкая Германія пагражае ўсёй планеце. «Так, страшэнная чор-ная банда захапіла ўладу ў цэнтры Еўропы. Калі своечасова не перагарадзіць ёй дарогу, калі не спыніць гэты разбой сярэд белага дня, — будзе кроў і агонь!.. Рэкі крыві і аг-ню!» — сурова гаварыў тады Янка Купала.

У хуткім часе яму самому давалося ўбачыць рэкі крыві і агню на сваёй роднай зямлі. Паэт быў вымушаны часова пакінуць родныя мясці-ны. Але дзе б ён ні быў, яго думкі заўсёды бы-лі з родным народам.

Аб гэтым суровым часе, аб некаторых эпізо-дах з жыцця Купалы ў першыя месяцы Вялі-кай Айчыннай вайны чытачы даведаюцца, па-знаёміўшыся з апавяданнямі-наведамі Барыса Емяльянава. «У тыя дні, восенню 1941 года, людзі мала спалі, і гутаркі зацягваліся надоў-га. Было цяжка заставацца аднаму. Гора, на-дзеі, думкі — усё было агульнае тады ў нас. І можна было галзінамі сядзець побач адзін з другім, гаварыць, маўчаць і слухаць і думаць разам».

Емяльянаў, які блізка ведаў беларускага па-эта, адзначае, што Купала быў не толькі на-родным паэтам, але і чалавекам добрай ду-шы, для якога чалавечнае шчасце было і яго асабістым шчасцем, а народнае гора — яго аса-бістым горам.

У той час, калі вораг рваўся да Масквы, Купала працаваў яшчэ з большай энергіяй. Та-ды ім быў напісан верш «Беларускім парты-занам», які, як куля снайпера, біў па ворагу. Знаёмыя і блізкія здзіўляліся энергіі паэта. А ён гаварыў: «Мы ўсе цяпер салдаты». У гэ-тых простых словах было сказана ўсё.

Нягледзячы на цяжкі для краіны час, Купала верыў, што вораг будзе разбіты і яго Белар-усь будзе свабоднай. І ў мінуты роздзуму ён гаварыў Емяльянаву: «Я кожны дзень думаю, як будзем мы ісці назад на Беларусь. Ты не ве-даеш як, а я ведаю. Я часта ў сне бачу вуліцы ў вёсках, усыпаныя трэскамі, новыя дамы ў спаленых гарадах. Ты ведаеш, як мы будзем будаваць? Як у казцы, горад у дзень... Калі б я не быў паэтам і сатырыкам, я хацеў бы быць мулярам пасля вайны».

Нібы працягваючы апавяданне Емяльянава, Каравасвай ў канцы сваіх успамінаў гаворыць аб апошніх днях жыцця Купалы.

Як адзначае пісьменніца, ён быў у курсе ўсіх літаратурных падзей, рэгулярна сачыў за паве-дамленнямі Саўінфармбюро, марыў напісаць новыя вершы і паэмы аб барацьбе беларускага народа з фашысцкімі захопнікамі. І ў яго быў ўжо накіслен багаты матэрыял на гэтай тэме. А калі размова зайшла аб тым, што 7 ліпеня 1942 года Саюз-пісьменнікаў рыхтуецца ад-значыць яго шасцідзясяцігоддзе, Купала ска-заў: «Гэта не так ужо абавязкова... Ды і час які».

Не дачакаўся паэт гэтай слаўнай даты. Тра-гічная смерць абарвала яго жыццё...

Беларускі чытач удзячны пісьменнікам Ка-равасвай і Емяльянаву за іх увагу да памяці песняра нашага народа. **М. БАЗАРЭВІЧ.**

СЯМ'Я МУЗЫКАНТАЎ

У калгасе «Новы свет» Вера Тупік — нава-жаны чалавек. Жанчына выдатна працуе на жыл'агарадоўчай ферме, але славіцца не толь-кі працай. Вера Якаўлеўна была першым ар-ганізатарам мастацкай самадзейнасці ў вёсцы. Яшчэ і цяпер яна добра спявае, іграе на баяне.

Па шляху маці пайшлі ўсе тры дачкі. Стар-эйшая Майя — удзельніца мастацкай сама-дзейнасці калгаса «Інтэрнацыянал» Капыль-скага раёна, Рая вучыцца на вакальным ад-дзяленні Беларускай дзяржаўнай кансерва-торыі. Валя — студэнтка Мінскага музычнага вучылішча. У час канікул дачкі прыязджаюць у свой калгас, разам з маці праводзяць рэпе-тыцыі з сельскімі артыстамі, выязджаюць з канцэртамі ў брыгады. **М. СЯУРУК.**

Капыльскі раён.

Апошні аўтобус. Фотаэцюд І. Змітровіча.

НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ

Жылыя дамы, майстэрні, гаражы «Міжкалгасбуда». На-супраць два трохпавярховыя вучэбныя корпусы школы-інтэр-ната, потым будынкі сярэдняй школы, сельгастэхнікума, дзе-сятак трохпавярховых дамоў. Зной шматпавярховыя цалля-ныя дамы, будынкі ўніверсага, магазінаў, бытавых і харчовых прадпрыемстваў. Усяго не пералічыш, што за бліжэйшыя гады было пабудавана на вуліцы Савецкай у Ашманах. Будайніцтва не спыняецца і цяпер. З кожным годам раённы цэнтр прыга-жае і добраўпарадкаваецца.

А. ПЛЯХАНАУ.

У лесніка Канстанціна Раманчыка тры сыны. З дзяцінства жыўчы сярэд цудоўнай беларускай прыроды, хлопцы палю-білі родны лес і вырашылі працягваць справу бацькі, толькі з дыпламай інжынера-лесаводаў. Цяпер Якаў і Анатоль — студэнты Мінскага тэхналагічнага інстытута, а Іван рыхтуец-ца да наступлення ў гэтую ж навучальную ўстанову.

Сваю дарогу ў жыцці выбрала і дачка Раманчыка Ванда. Яна вучыцца на фізіка-матэматычным факультэце Мінскага педагагічнага інстытута.

Я. ГУРЫНОВІЧ.

Валожынскі раён.

Самадзейнаму мастаку Івану Якаўлевічу Пушкі-ну 82 гады. Жыве ён у беларускім горадзе Гор-кі. Зараз рыхтуецца да III Беларускай дэкады народнай творчасці. Шмат пейзажаў і парт-рэтаў напісаў Іван Якаў-левіч. Многія з іх бу-дуць прадстаўлены на раённых і абласных вы-стаўках народнай твор-часці. Зараз мастак пра-цуе над партрэтамі бры-гадзіра калгаса «Савец-кая Беларусь» Героя Сацыялістычнай пра-цы Ганны Каліва.

Фота І. СІДАРАВА.

Віктар Іванавіч Паўлоўскі ўзмахае рукой, і чароўныя мелодыі уверчоры да кінафільма «Дзеці капітана Гранта» Дунаеўскага рвуцца на прастор. Кароткая пайза — і гуцьбы музыка з балета Чайкоўскага «Лебядзінае возера».

Выканаўца гэтых твораў — ансамбль баяністаў са Старых Дарог. Нарадзіўся ён у дні падрыхтоўкі да трэцяй дэкады народнай творчасці, 30 баяністаў гарадскога пасёлка, у асноў-ным вучні сярэдніх школ і выкладчыкі музычнай школы. Рэ-гулярна наведваюць заняткі. Кіруе ансамблем на грамадскіх асновах дырэктар музычнай школы В. Паўлоўскі.

К. АРЛОУ.

Гомельская абласная станцыя юных тэхнікаў атрымала но-вае памяшканне. У светлых, прасторных пакоях працуюць ця-пер гурткі тэхнічнай творчасці. У іх займаюцца больш 450 юных гамляччан.

Фота Ч. МЕЗІНА.

Воўк блытае сляды

Яны працягнулі адзін дру-гому рукі, рукі здраднікаў. — Чым магу служыць? — О, спадар Глыбінны, уся-го толькі маленькае інтэрв'ю для нашай «Бацькаўшчыны».

Спадар прафесар, дачуліся мы, што спаўняецца цэлых трыццаць пяць год вашай дзейнас-ці на навукова-літаратурнай дзялянцы беларускай культуры. Такім чынам, спадар, пер-

Политический консультативный комитет государств — участников Варшавского Договора о дружбе, сотрудничестве и взаимной помощи, заседавший в Варшаве 19—20 января 1965 года, обсудил новое положение, складывающееся в связи с планами некоторых государств — членов Североатлантического пакта создать многосторонние ядерные силы НАТО, а также возможные последствия, которые возникли бы для дела мира в случае осуществления подобных планов.

Основной тенденцией развития международных событий на современном этапе является рост сил, выступающих за сохранение и упрочение мира. Постоянно укрепляется мощь социалистических стран, последовательно проводящих миролюбивую политику. Решительно выступают в пользу оздоровления международной обстановки коммунистические партии и народные массы государств Европы и других стран. Активно способствуют упрочению мира независимые государства Азии, Африки и Латинской Америки.

Вместе с тем проявляют значительную активность и настойчивость империалистические силы, которые стремятся обострить международную обстановку в различных районах мира. Не прекращается враждебная политика США против Республики Куба. Продолжаются опасные провокации со стороны США против Демократической Республики Вьетнам. Такая агрессивная политика решительно осуждается государствами — участниками Варшавского Договора, как и всеми другими социалистическими странами.

Империалистические силы вмешиваются во внутренние дела независимых государств, применяют методы экономического и военно-политического давления. Они используют свои военные группировки в целях подавления национально-освободительных движений. Примерами этого являются продолжающаяся война против народа Южного Вьетнама, интервенция в Конго, агрессивные действия колонизаторов в Малайзии. Государства — участники Варшавского Договора заявляют о своей солидарности с народами, борющимися за свою свободу и независимость или за укрепление своей независимости.

Особая роль в осуществлении агрессивной политики империализма отводится планам создания многосторонних ядерных сил НАТО. Государства — участники Варшавского Договора считают, что планы создания многосторонних ядерных сил НАТО, за осуществление которых выступают правящие круги США и Западной Германии, являются серьезной угрозой делу мира в Европе и во всем мире. Создание многосторонних ядерных сил в любой форме означало бы распространение ядерного оружия и, в частности, предоставление этого оружия западногерманским милитаристам.

Это относится как к плану США многосторонних ядерных сил, поддерживаемому ФРГ, так и к английскому плану «атлантических ядерных сил». Оба эти варианта несовместимы со стремлениями народов и миролюбивых государств, направленными на прекращение гонки ядерных вооружений, на устранение опасности ядерной войны и на осуществление всеобщего и полного разоружения. Они несовместимы с усилиями многих государств, направленными на создание безъядерных зон в различных районах мира.

Многосторонние ядерные силы НАТО нацелены на закрепление особого американо-западногерманского блока внутри Североатлантического союза. Это своего рода сделка, посредством которой США стремятся обеспечить свою военно-политическую гегемонию в Западной Европе, а ФРГ за согласие поддержать эту американскую линию получает доступ к ядерному оружию.

Приобщение ФРГ к ядерному оружию, будь то в рамках «многосторонних» или «атлантических» ядерных сил, рассматривается западногерманскими милитаристами лишь как этап на пути к получению собственного ядерного оружия.

Став членом Североатлантического пакта, ФРГ по-

лучила возможность в нарушение Потсдамских соглашений, заключенных после безоговорочной капитуляции гитлеровской Германии, создать агрессивный военный потенциал. Доступ к ядерному оружию, несомненно, поощрил бы стремление реваншистских сил Западной Германии к изменению положения в Европе, возникшего после второй мировой войны, к осуществлению территориальных притязаний в отношении Германской Демократической Республики и других государств. Никакие заверения западных держав не могут служить гарантией против такой опасности для мира.

О действительных намерениях ФРГ говорят такие факты, как выдвижение руководством бундесвера провокационного плана создания пояса атомных мин вдоль восточных границ и провозглашение так называемой «стратегии выдвинутых вперед рубежей», которая требует применения ядерного оружия с самого начала любого военного конфликта в Центральной Европе. Это свидетельствует о стремлении реваншистских сил ФРГ сделать США и другие страны НАТО участниками своих авантюристических планов.

Но всякие попытки с помощью ядерного оружия добиться осуществления западногерманских реваншистских требований несут наибольшую опасность немецкому народу, ибо они неизбежно переросли бы в ядерную войну, результатом которой было бы не воссоединение Германии, а превращение ее в атомную пустыню.

Государства — участники Варшавского Договора со всей решительностью выступают против передачи Федеративной Республике Германии ядерного оружия в какой бы то ни было форме — непосредственно или косвенно через группировки государств, в исключительное распоряжение или в любой форме участия в распоряжении таким оружием.

Государства — участники Варшавского Договора полностью поддерживают миролюбивую политику Германской Демократической Республики и считают, что участие Федеративной Республики Германии в создании многосторонних ядерных сил НАТО означало бы, что правительство ФРГ списывает со счетов объединение Германии. Только путем разрядки напряженности и эффективных соглашений о разоружении в Германии и в Европе можно создать предпосылки для объединения обоих существующих суверенных и равноправных германских государств в духе принципов Потсдамских соглашений.

Создание объединенных ядерных сил НАТО направлено не только против интересов мира и безопасности в Европе. Оно увеличило бы империалистический и неоколониалистский нажим на освободившиеся и борющиеся за свою независимость народы.

Коренные интересы всех народов требуют отказа от планов создания многосторонних ядерных сил НАТО. Если, однако, государства — члены НАТО, действуя вопреки интересам мира, станут на путь претворения в жизнь планов создания многосторонних ядерных сил, в какой бы форме это ни осуществлялось, то в таком случае государства — участники Варшавского Договора перед лицом серьезных последствий, которые это имело бы для дела мира и безопасности в Европе, вынуждены будут осуществить необходимые защитные меры по обеспечению своей безопасности.

Главной целью внешней политики государств — участников Варшавского Договора является обеспечение мирных условий для построения социализма и коммунизма в своих странах и избавление человечества от угрозы мировой ядерной войны объединенными усилиями всех миролюбивых народов.

Советским Союзом и другими государствами — участниками Варшавского Договора был внесен целый ряд предложений по улучшению международного положения. Государства — члены Варшавского Договора будут и впредь поддерживать мероприятия, осуществление которых привело бы к смягчению международной напряженности и создало бы благоприятные условия для прекращения гонки воору-

жений и достижения всеобщего и полного разоружения.

Политический консультативный комитет государств — участников Варшавского Договора рассматривает как неотложное требование нашего времени обеспечение европейской безопасности, которой серьезно угрожают планы создания многосторонних ядерных сил. Этой цели служило бы осуществление предложения о замораживании ядерных вооружений и предложения о создании безатомной зоны в Центральной Европе.

Поддерживая инициативу Польской Народной Республики, Политический консультативный комитет обращается с предложением созвать совещание европейских государств для обсуждения мер, обеспечивающих коллективную безопасность в Европе.

Государства — участники Варшавского Договора по-прежнему готовы заключить пакт о ненападении с государствами — членами НАТО, который в большей мере содействовал бы разрядке напряженности в Европе и во всем мире.

Государства — участники Варшавского Договора поддерживают усилия, направленные на достижение германского мирного урегулирования в интересах обеспечения мира в Европе. Достижению этой цели способствовало бы закрепление существующих границ, устранение остатков второй мировой войны, а также обязательство обоих германских государств не оснащать свои вооруженные силы ядерным оружием и провести мероприятия по разоружению.

Политический консультативный комитет государств — участников Варшавского Договора также поддерживает предложения ГДР об отказе обоих германских государств от ядерного оружия.

Государства — участники Варшавского Договора поддерживают предложение правительства Китайской Народной Республики о созыве совещания глав государств мира по вопросу о полном запрещении и полном уничтожении ядерного оружия и в качестве первого шага о запрещении применения этого оружия.

Государства — участники Варшавского Договора поддерживают также созыв всемирной конференции по разоружению, которая предложена Каирской конференцией неприсоединившихся государств.

Политический консультативный комитет заявляет, что перед лицом империалистической угрозы социалистические страны полностью едины и солидарны и что попытки империалистических кругов подорвать эту солидарность обречены на провал.

Государства — участники Варшавского Договора и впредь будут прилагать свои силы к тому, чтобы всемерно содействовать разрядке напряженности и разоружению, мирному сосуществованию и обеспечению всем народам мирного будущего.

Варшава, 20 января 1965 г.

«Маркировка границы».

Рис. В. Фомичева.

Портреты обер-«змагароў»

шае пытанне: кажучы, Уладзімір Глыбінны не прозвішча, а ваш псеўданім, спадар...

— Гм. Ці варта аб гэтым гаварыць...

ФАКТЫ: Варта! Раней яго звалі Уладзімір Сядура. Змяніў прозвішча, каб утаіць фашыскае мінулае.

— Наколькі нам вядома, спадар прафесар, у 1932 годзе вы, будучы тады грамадзянінам СССР, былі асуджаны на тры гады выпраўленча-працоўных работ. За што, спадар?

— За тое, што гарэў незгасальным агнём нацыянальнага ўздому. Толькі!

ФАКТЫ: Хлусня! Быў асуджаны за антысавецкую дзейнасць.

— Як жа вам, спадар, удалося пасля гэтага атрымаць вышэйшую адукацыю? Няўжо Саветы не ставілі перашкоду на вашым змагарным шляху?

— Ставілі, ды яшчэ якія! Не то што ва ўніверсітэце, але і

на работу не мог уладкавацца!

ФАКТЫ: Зноў хлусня! Пасля таго, як адбыў тэрмін зняволення, Ул. Сядура выкладаў рускую мову ў школах Масквы і Ленінграда, затым у Мінску, у інстытуце павышэння кваліфікацыі кадраў народнай асветы і ў навукова-даследчым інстытуце школ БССР. Поўнацю на сродкі Савецкай дзяржавы атрымаў вышэйшую адукацыю.

— Вы ведаеце, пажаны спадар, што газета «Голас Радзімы» часта атакуе нас, вызвольных змагароў, у тым ліку і вас. Як вы ставіцеся да гэтага?

— Тое, што яны пісалі аба мне,—фальшыўка. Яны не могуць знайсці нічога пранямецкага ў маіх собскіх пісаннях. Я заўсёды быў незалежным, а ў нямецкія часы лютай нянавісцю ненавідзеў фашыстаў, змагаўся з імі ўсімі магчымымі сродкамі на балонках «Новага шляху». Змаганне гэтае і

зmusіла мяне хавацца ад гестапа.

ФАКТЫ: Прыём пастаноўкі фактаў з ног на галаву зусім не новы. Ваўкі не хаваюцца ад ваўкоў, а ходзяць зграямі. У чэрвені 1941 года, адразу ж пасля з'яўлення ў акупіраваным немцамі Мінску, Уладзімір Сядура быў назначаны ўладамі «трэцяга рэйха» на пасаду начальніка палітыка-эканамічнага аддзела прафашысцкай «Беларускай газеты», а затым і галоўным рэдактарам. Пісаў пад псеўданімамі «В. Глыбінны» і інш. Тэматыка артыкулаў Ул. Сядуры была аднастайнай: дыфірамбы фашысцкаму «парадку» ў Беларусі, паклёп на Савецкі Саюз і англа-амерыканскіх саюзнікаў па барацьбе з гітлерызмам. На наступны дзень пасля вынясення партызанамі смяротнага прыговору вешацелю беларускага народа стаўленіку Гітлера Кубэ прыом Ул. Сядуры было выведзена:

«...спынілася жыццё таго,

чыё імя было дорага для беларускага народа... Беларуска нацыяналісты ў сваіх імкненнях, у сваім змаганні мелі ў асобе Вільгельма Кубэ найлепшага свайго пратэктара» («Новы шлях», № 18 [30], стар. 2—7, верасень 1943 года).

Толькі Юда мог напісаць гэтыя словы!

У 1944 годзе, калі Савецкая Армія палыйшла да Мінска, Ул. Сядура быў пасланы ў Рыгу, дзе працягваў рэдагаваць гэты ж прафашысцкі часопіс, таксама па-халуйску абараняючы вар'яцкія ідэі Гітлера. Але Савецкая Армія працягвала наступаць. Неўзабаве Ул. Сядура апынуўся ў Берліне, дзе рэдагаваў орган БНР газету «Раніца». За некалькі дзён да поўнага разгрому фашысцкіх армій яму разам з Марыяй Сядура [Шабан] удалося ўцячы ў горад Рэнгенбург, а адтуль у Мюнхен.

— Як сапраўдны змагар, спадар Глыбінны, я думаю, вы і

цяпер працягваеце сваю справу?

— Я — пісьменнік, а не палітык. І як пісьменнік шукаю свету вечную красу...

ФАКТЫ: Стары воўк працягвае блытаць сляды і піша зусім не мемуары. Асноўны занятак Ул. Сядуры на экзылі— работа ў мюнхенскім «Інстытуце па вывучэнню СССР» — філіяле разведкі ЗША.

Яго новая прафесія, аб якой мала хто ведае, — збор разведвальных даных па матэрыялах савецкага друку і падрыхтоўка паклёпніцкіх артыкулаў супраць СССР на беларускіх тэмы.

Такі коратка дакументальны шлях старога экзыльнага ваўка, што гарэў «незгасальным агнём нацыянальнага ўздому», аднаго з гебельсаўскіх падручных.

Не, не «ўсё мінае», не «ўсё забываецца», спадар. Далёка не ўсё!

В. В.

ГОВОРЯТ, В РОССИИ ДОРОГИ САМЫЕ ДЛИННЫЕ. ТАК ЛИ ЭТО?

СОБИРАЯСЬ в дорогу, современный пассажир имеет большой выбор — ехать, лететь, плыть. Позавтракав в Москве, он может поужинать во Владивостоке, если отправится туда самолетом. Напомним, что пассажирский экспресс преодолевает этот путь лишь за десять суток. Ведь ему предстоит проехать из конца в конец самую длинную железнодорожную магистраль в мире.

На долю нашей страны приходится больше 40 процентов мирового грузооборота железных дорог. Стальные магистрали повсеместно переводятся на электрическую тягу. Не так давно закончена электрификация железнодорожного пути от Москвы до Иркутска протяженностью в 5,5 тысячи километров. Это самая большая электрифицированная железная дорога в мире.

Голубыми магистралями называют реки страны. Из 70 рек Европы и Азии длиной больше тысячи километров 50 протекают по территории Советского Союза. По советским рекам промчались первые в мире суда на подводных крыльях. Их скорость уже превышает сто километров в час.

Советский морской флот — один из самых молодых в мире: 70 процентов его судов имеют возраст не больше десяти лет. Значит, это самые современные корабли. В 1963 году они побывали в 598 портах 74 стран, перевезли 94 миллиона тонн грузов и прошли по морям и океанам 68 миллионов километров — 177-кратное расстояние от Земли до Луны!

Аэрофлот СССР первым в мире, на два года раньше других авиационных компаний, начал регулярные рейсы многоместных реактивных самолетов. Самая длинная внутриконтинентальная линия на земном шаре соединяет Москву с Петропавловском-Камчатским — 8840 километров. В летнее время в СССР ежегодно в воздухе находятся 200 тысяч человек — население целого города.

С КАКИМИ СТРАНАМИ МИРА СССР ПОДДЕРЖИВАЕТ КУЛЬТУРНЫЕ СВЯЗИ?

НА ЭТОТ вопрос отвечает председатель Комитета по культурным связям с зарубежными странами при Совете Министров СССР С. Романовский.

— Стран, с которыми наша Родина находится в культурных контактах, более ста, — сказал он. — С половиной из них существуют межправительственные соглашения.

Культурные связи предполагают прежде всего обмен делегациями. В 1963 году из СССР за границу выезжали более 17 тысяч советских деятелей науки и культуры. В нашей стране побывали почти 18 тысяч видных зарубежных представителей культуры.

Советские ученые сотрудничают со своими зарубежными коллегами по таким проблемам, как изучение космоса, мирное использование атомной энергии, лечение рака.

Благодаря объединенным усилиям наших и зарубежных ученых успешно осуществляется программа исследований Антарктиды и Международного года спокойного Солнца. Успешно прошла совместная экспедиция советских и египетских ученых по сохранению памятников Нубийской пустыни. Советские ученые помогли ганейским гидробиологам в исследовании прибрежной морской фауны, а лингвисты вместе с малийскими коллегами создают письменность для национальных языков Республики Мали.

В связи с ростом интереса к успехам Советского Союза во всем мире наблюдается большая тяга к изучению русского языка. Его изучают в 60 странах. В минувшем году за рубеж выезжали 545 преподавателей русского языка. Для иностранцев, изучающих наш язык, издано 50 учебников.

А теперь об обмене в области искусства. Только за один сезон 1963 года советские артисты дали за рубежом 4 тысячи концертов и спектаклей, а в СССР гастролировали 50 зарубежных художественных коллективов и десятки солистов. Советские кинофильмы ежегодно демонстрируются более чем в 90 странах. На 35 международных кинофестивалях мы показали 138 фильмов.

Наше телевидение обменивается передачами с организациями социалистических стран и более чем с 37 телекомпаниями 27 капиталистических государств.

Советские спортсмены лишь в 1963 году приняли участие почти в 400 международных соревнованиях.

НАВИНЫ НАВУКИ І ТЭХНІКІ

Спорт

СПАБОРНИЦТВЫ ГІМНАСТАУ МІНШЧЫНЫ

У спортзале ікруцовага Дома афіцэраў адбыліся зімовыя традыцыйныя спаборніцтвы гімнастаў Мінскай вобласці. У іх прынялі ўдзел шэсць каманд гарадоў і раёнаў вобласці і гасці з Гродна і Мінска.

Цікава праходзілі спаборніцтвы жанчын. Упершыню на праграме майстроў выступала дзесяць спартсменак. Перамогу заваявала гімнастка з Гродна Л. Гурьева. Другой была прадстаўніца горада Маладзечна Вера Мураўева.

У мужчын выдатнага выніку дабіўся Макс Ваннік (Мінскі раён). У суме мнагабор'я ён намнога апырэдзіў сваіх сапернікаў і ўпершыню выканаў нарматыў майстра спорту СССР.

Па праграме першага дарослага разраду выступала дзесяць спартсменак. Першыноство заваявала вучаніца 10-га класа Сцяпанскай сярэдняй школы Мінскага раёна Людміла Ганчарэнка. Другое прызавае месца заняла вілейская школьніца Валя Махнач і трэцяе — Ала Кошалева (Маладзечна). У мужчын першыноство заваяваў спартсмен Мінскага раёна Аляксандр Крылоў.

Камандную перамогу атры-

У зімовы вечар.
Фотаэцюд Ю. ІВАНОВА.

«К-800» ГАТОВА!

На ленинградскім Металічным заводзе імя ХХІІ з'езду КПСС пабудавана двухвальная паравая турбіна «К-800-240» — самая буйная ў Еўропе. Яе магутнасць 800 тысяч кілават — гэта амаль уся магутнасць электрастанцыі царскай Расіі ў 1913 годзе.

Тут, на Металічным заводзе, сорак год назад была пабудавана першая савецкая паравая турбіна на 2 тысячы кілават. Сваё саракагоддзе савецкае паратурбабудавніцтва адзначыла павелічэннем магутнасці аднаго апрагата роўна ў 400 разоў!

Турбіна мае два валы — адзін магутнасцю 300 тысяч кілават, другі ў 500 тысяч. Вага «К-800» не больш паўтары тысячы тон, але па расходу металу на кілават магутнасці яна куды лятчэй іншых паравых турбін. Новая турбіна-гігант будзе аманціравана на Славянскай ДРЭС на Украіне.

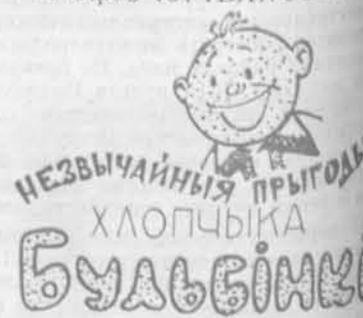
Гродзенскай шахматнай туры — восем стагоддзяў

Унікальная шахматная тура знойдзена ў Гродна пры раскопках старажытнага замчышча. Яна зроблена з светла-жоўтага каменя з зялёнымі прожылкамі. Даўжыня туры — 55 міліметраў. Шырыня — 15 міліметраў. Па баках туры — адтуліны для пёслаў. У верхняй яе частцы — мініяцюры фігуркі воінаў. Тура, выраб якой вучыцца датуецца ХІІ стагоддзем нашай эры, змешчана ў экспазіцыі Гродзенскага гісторыка-археалагічнага музея. Характэрна, што тура як шахматная фігура з'явілася ў Заходняй Еўропе значна пазней. Да гэтага яе змянялі мініяцюрыя павозкі і калясніцы. А на Усходзе (Індыя, Цэйлон) тура была вядома і раней. Такім чынам, меркаваць, што шахматная гульня прыйшла ў старажытную Русь не з Захаду, а з Усходу як быццам знаходзіць новае пажыццё.

малі гімнасты Мінскага раёна. Другое і трэцяе месцы адпаведна занялі спартсмены Маладзечна і Чэрвеня.

МАТЧ СССР — НАРВЕГІЯ

На нарвежскім стадыёне «Біналет» закончыўся традыцыйны матч канькабежцаў Савецкага Саюза і Нарвегіі. Два гады назад нарвежцы на свайм лёдзе занялі першае месца. У мінулым годзе ў Свардлоўску перамагла наша каманда. Зразумела, што нарвежцы імкнуліся ўзяць рэванш на гэты раз. Першы дзень спаборніцтваў закончыўся з лікам 137:135 у карысць гаспадароў. Але другі дзень прынёс пераканальную перамогу савецкім канькабежцам. Лік 279:265. У склад каманды СССР уваходзіў і беларускі спартсмен Эдуард Матусевіч. Яго выступленне высока ацаніў нарвежскі друк. «Матусевіч і Касічкін — небяспечныя канкурэнты на першыностве свету», — пісала газета «Моргенбладэт». А самая буйная нарвежская газета «Афтэнпостэн» змясціла справаздачу аб спаборніцтвах пад загалоўкам «Матусевіч — лепшы канькабежац матча».

А лісіца выскачыла з кустоў і схпіла гусака — і ў лес.

— Дык вось якая ты. Цяпер я ведаю цану тваіх слоў, сказаў хлопчык Бульбінка найшоў шукаць хату лесніка.

Ідзе, ідзе, а хаты нідзе няма. Сумна стала Бульбіцы, і ён пачаў гукаць:

— Гэй, хто ёсць тут! Дармажыце!

З лесу выскачыў заяц:

— Завяззі мяне, зайчык, да лесніка.

— А што ты там будзеш рабіць? Хадзем, я лепш табе пакажу свет.

Ідуць яны па лесе. Заяц сцявае:

— Мяне баяцца ваўкі.

Бо я адважны такі.

— Добра, што я сустрэў таго, каго надзейнага сябру, — радуецца хлопчык Бульбінка. Цяпер убачу свет.

Узыйшлі яны на пагорак.

— Вунь бачыш, рака, — сказаў зайц, — а за ракой... ён не дагаварыў і кінуўся ў кусты.

Пачатак у № 4. Працяг будзе.

Мал. В. Швяцова.

ВАС ИЩУТ И ЖДУТ РОДНЫЕ

ПОНОМАРЕНКО Николая Лазуревича, 1919 г. р., ищет брат Иван. Всех, кто знает что-либо о его судьбе, просим сообщить по адресу: Орловская область, г. Мценск, ул. Садовая, д. 17, ПОНОМАРЕНКО И. Л.

РЕДАКЦИОННАЯ КАЛЕГИЯ

НАШ АДРАС: МІНСК, ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 77, ДОМ ДРУКУ.
РЕДАКЦЫЯ ГАЗЕТЫ «ГОЛАС РАДЗІМЫ»